

PHÂN LOẠI DIỄN THỂ SINH THÁI

1. Kiến thức cần nhớ

1.1. Khái niệm

- Diễn thể sinh thái là quá trình biến đổi tuần tự của quần xã qua các giai đoạn tương ứng với sự biến đổi của môi trường.
- Song song với quá trình biến đổi của quần xã trong diễn thể là quá trình biến đổi về các điều kiện tự nhiên của môi trường

1.2. Các loại diễn thể sinh thái

1.2.1. Diễn thể nguyên sinh

- Là diễn thể khởi nguồn từ môi trường chưa có sinh vật.
- Các sinh vật đầu tiên phát tán đến tạo nên quần xã tiên phong → giai đoạn hỗn hợp với các quần xã sinh vật biến đổi tuần tự → quần xã ổn định (giai đoạn đỉnh cực)

1.2.2. Diễn thể thứ sinh

- Là dạng diễn thể xuất hiện ở môi trường đã có một quần thể sinh vật từng sinh sống,
- Quần xã khởi đầu do những thay đổi của môi trường hoặc do các hoạt động của con người mà bị huỷ hoại → quần xã mới phục hồi thay thế.
- Trong điều kiện thuận lợi, diễn thể thứ sinh có thể hình thành 1 quần xã tương đối ổn định. Tuy nhiên, trong thực tế, các quần xã có khả năng phục hồi tương đối thấp

2. Bài tập vận dụng

Câu 1: Diễn thể sinh thái là

- Quá trình biến đổi tuần tự của quần xã qua các giai đoạn, song song có sự biến đổi của môi trường, để đến cuối cùng có một quần xã tương đối ổn định
- Quá trình biến đổi nhảy cóc của quần xã qua các giai đoạn, song song có sự biến đổi của môi trường.
- Quá trình biến đổi tuần tự của quần xã qua các giai đoạn, song song có sự biến đổi của môi trường, để đến cuối cùng quần xã diệt vong
- Quá trình biến đổi tuần tự của quần xã qua các giai đoạn, để đến cuối cùng có một quần xã không thay đổi qua thời gian

Hướng dẫn giải:

Diễn thế sinh thái là quá trình biến đổi tuần tự của quần xã qua các giai đoạn, song song có sự biến đổi của môi trường, để đến cuối cùng có một quần xã tương đối ổn định

Đáp án cần chọn là: A

Câu 2: Diễn thế sinh thái là quá trình biến đổi tuần tự của

- A. quần thể qua các giai đoạn, song song có sự biến đổi của môi trường.
- B. quần xã qua các giai đoạn, song song có sự biến đổi của môi trường, để đến cuối cùng có một quần xã tương đối ổn định
- C. quần xã qua các giai đoạn, song song có sự biến đổi của môi trường, để đến cuối cùng quần xã diệt vong
- D. quần thể qua các giai đoạn, để đến cuối cùng có một quần thể không thay đổi qua thời gian.

Hướng dẫn giải:

Diễn thế sinh thái là quá trình biến đổi tuần tự của quần xã qua các giai đoạn, song song có sự biến đổi của môi trường, để đến cuối cùng có một quần xã tương đối ổn định

Đáp án cần chọn là: B

Câu 3: Khi nói về diễn thế nguyên sinh nhận xét nào sau không đúng?

- A. Trong quá trình diễn thế nguyên sinh các loài có tuổi thọ thấp, kích thước nhỏ thay thế dần các loài có tuổi thọ cao, kích thước lớn.
- B. Giới hạn của các nhân tố sinh thái ngày càng hẹp, môi trường trở nên ổn định hơn.
- C. Chuỗi thức ăn ngày càng phức tạp, trong đó chuỗi thức ăn bắt đầu bằng mùn bã hữu cơ ngày càng đóng vai trò quan trọng.
- D. Số lượng loài trong quần xã ngày càng tăng, số cá thể của mỗi loài ngày càng giảm.

Hướng dẫn giải:

Ý A sai vì: Trong quá trình diễn thế nguyên sinh các loài có tuổi thọ cao, kích thước lớn thay thế dần các loài có tuổi thọ thấp, kích thước nhỏ.

Đáp án cần chọn là: A

Câu 4: Có bao nhiêu nhận xét đúng về diễn thế nguyên sinh?

- (1) Sinh vật đầu tiên phát tán đến môi trường thường là nấm, địa y.
- (2) Số lượng loài tăng dần, số lượng cá thể từng loài giảm dần.
- (3) Sự biến đổi xảy ra trên môi trường đã có một quần xã sinh vật sinh sống.
- (4) Kết thúc quá trình diễn thế có thể hình thành quần xã suy thoái.

- A. 2
B. 3
C. 4
D. 1

Hướng dẫn giải:

Các phát biểu đúng là : (1),(2)

- (3) sai vì diễn thế nguyên sinh là sự biến đổi trên môi trường chưa có sinh vật sinh sống.
(4) sai vì kết thúc diễn thế nguyên sinh là hình thành một quần thể sinh vật ổn định.

Đáp án cần chọn là: A

Câu 5: Sau chiến tranh chống Mỹ, khu vực rừng ngập mặn Cần Giờ (thành phố Hồ Chí Minh) bị tàn phá nghiêm trọng. Ngày nay, khu vườn ngập mặn Cần Giờ đã được khôi phục lại và được công nhận là Khu dự trữ Sinh quyển thế giới của Việt Nam. Đây là biểu hiện của hiện tượng:

- A. Diễn thế nguyên sinh
B. Diễn thế thứ sinh
C. Diễn thế khôi phục
D. Diễn thế nguyên sinh hoặc diễn thế khôi phục

Hướng dẫn giải:

Đây là biểu hiện của hiện tượng diễn thế thứ sinh vì trước đó đã có 1 quần xã sinh vật sống ở đó.

Đáp án cần chọn là: B

Câu 6: Việc trồng trọt sau khi đốt rừng là một kiểu của

- A. diễn thế tái sinh
- B. diễn thế nguyên sinh
- C. diễn thế thứ sinh
- D. diễn thế phân hủy

Hướng dẫn giải:

Đây là diễn thế thứ sinh bởi trước đó đã có 1 quần xã sinh sống tại khu vực này.

Đáp án cần chọn là: C

Câu 7: Quá trình diễn thế thứ sinh tại rừng lim Hữu Lũng, tỉnh Lạng Sơn như thế nào?

- A. Rừng lim nguyên sinh bị chặt hết → cây gỗ nhỏ và cây bụi → rừng thưa cây gỗ nhỏ → cây bụi và cỏ chiếm ưu thế → Trảng cỏ.
- B. Rừng lim nguyên sinh bị chặt hết → cây bụi và cỏ chiếm ưu thế → rừng thưa cây gỗ nhỏ → cây gỗ nhỏ và cây bụi → Trảng cỏ.
- C. Rừng lim nguyên sinh bị chặt hết → rừng thưa cây gỗ nhỏ → cây bụi và cỏ chiếm ưu thế → cây gỗ nhỏ và cây bụi → Trảng cỏ.
- D. Rừng lim nguyên sinh bị chặt hết → rừng thưa cây gỗ nhỏ → cây gỗ nhỏ và cây bụi → cây bụi và cỏ chiếm ưu thế → Trảng cỏ.

Hướng dẫn giải:

- A. Rừng lim nguyên sinh bị chặt hết → cây gỗ nhỏ và cây bụi → rừng thưa cây gỗ nhỏ → cây bụi và cỏ chiếm ưu thế → Trảng cỏ.
- B. Rừng lim nguyên sinh bị chặt hết → cây bụi và cỏ chiếm ưu thế → rừng thưa cây gỗ nhỏ → cây gỗ nhỏ và cây bụi → Trảng cỏ.
- C. Rừng lim nguyên sinh bị chặt hết → rừng thưa cây gỗ nhỏ → cây bụi và cỏ chiếm ưu thế → cây gỗ nhỏ và cây bụi → Trảng cỏ.
- D. Rừng lim nguyên sinh bị chặt hết → rừng thưa cây gỗ nhỏ → cây gỗ nhỏ và cây bụi → cây bụi và cỏ chiếm ưu thế → Trảng cỏ.

Câu 8: Nghiên cứu tại một rừng mưa nhiệt đới vào năm 1990, có một vùng mà các cây to bị chặt phá tạo nên một khoảng trống rất lớn giữa rừng. Sau đó diễn ra quá trình phục hồi theo 3 giai đoạn với sự xuất hiện của bốn loài thực vật A, B, C, D. Trong đó: A là loài cây gỗ, kích thước lớn ưa bóng; B là loài cây thân cỏ ưa sáng; C là cây thân cỏ ưa bóng; D là loài cây gỗ, kích thước lớn, ưa sáng. Trật tự đúng về thứ tự xuất hiện các loài trong quá trình diễn thế là

A. B → A → C → D.

B. D → B → C → A

C. C → B → D → A.

D. B → D → A → C.

Hướng dẫn giải:

Trật tự đúng là: B → D → A → C

Đáp án cần chọn là: D

Câu 9: Kết quả của diễn thế thứ sinh:

A. Hình thành quần xã ổn định

B. Luôn dẫn đến một quần xã đỉnh cực

C. Thường dẫn đến sự hình thành một quần xã bị suy thoái

D. Phục hồi thành quần xã nguyên sinh

Hướng dẫn giải:

Kết quả của diễn thế thứ sinh là thường dẫn đến sự hình thành một quần xã bị suy thoái.

Đáp án cần chọn là: C

Câu 10: Diễn thế thứ sinh hình thành nên:

A. quần xã bị suy thoái

B. quần xã đỉnh cực

C. quần xã ổn định

D. Phục hồi thành quần xã nguyên sinh

Hướng dẫn giải:

Kết quả của diễn thế thứ sinh là thường dẫn đến sự hình thành một quần xã bị suy thoái.

Đáp án cần chọn là: A

Câu 11: Khẳng định nào sau đây đúng khi nói về diễn thế?

- A. Trong những điều kiện nhất định, diễn thế thứ sinh có thể tạo ra một quần xã ổn định.
- B. Diễn thế nguyên sinh bắt đầu sau khi một quần xã bị phá hủy hoàn toàn bởi thiên tai hoặc con người.
- C. Động lực chủ yếu của quá trình diễn thế là sự thay đổi của môi trường.
- D. Hoạt động của con người luôn gây hại cho quá trình diễn thế sinh thái của các quần xã tự nhiên.

Hướng dẫn giải:

Khẳng định đúng là A

B sai, diễn thế nguyên sinh bắt đầu từ một môi trường không có sinh vật

C sai, động lực chủ yếu của quá trình diễn thế là sự biến đổi của quần xã sinh vật

D sai, con người có những hoạt động có ích cho diễn thế sinh thái như: trồng rừng, mở các khu bảo tồn động vật,...

Đáp án cần chọn là: A

Câu 12: Trong các phát biểu sau, có bao nhiêu phát biểu đúng về diễn thế sinh thái?

- (1) Diễn thế thứ sinh là diễn thế khởi đầu từ môi trường chưa có sinh vật.
- (2) Diễn thế nguyên sinh là diễn thế khởi đầu từ môi trường đã có một quần xã sinh vật từng sống.
- (3) Diễn thế thứ sinh không làm thay đổi thành phần loài của quần xã.
- (4) Diễn thế thứ sinh có thể dẫn đến hình thành nên quần xã tương đối ổn định.
- (5) Diễn thế thứ sinh không làm thay đổi điều kiện môi trường sống của quần xã.

A. 2

B. 3

C. 1

D. 4

Hướng dẫn giải:

Các phát biểu đúng là: (4)

Ý (1) sai vì : Diễn thế thứ sinh là diễn thế khởi đầu từ môi trường đã có sinh vật

Ý (2) sai vì: Diễn thế nguyên sinh là diễn thế khởi đầu từ môi trường chưa có sinh vật.

Ý (3) sai vì: Diễn thế thứ sinh làm thay đổi thành phần loài của quần xã.

Ý (5) sai vì: Diễn thế thứ sinh diễn ra song song với thay đổi điều kiện môi trường sống của quần xã

Đáp án cần chọn là: C

www.hoc247.net

Vững vàng nền tảng, Khai sáng tương lai

Website **HOC247** cung cấp một môi trường **học trực tuyến** sinh động, nhiều **tiện ích thông minh**, nội dung bài giảng được biên soạn công phu và giảng dạy bởi những **giáo viên nhiều năm kinh nghiệm, giỏi về kiến thức chuyên môn lẫn kỹ năng sư phạm** đến từ các trường Đại học và các trường chuyên danh tiếng.

I. Luyện Thi Online

Học mọi lúc, mọi nơi, mọi thiết bị – Tiết kiệm 90%

- **Luyện thi ĐH, THPT QG:** Đội ngũ **GV Giỏi, Kinh nghiệm** từ các Trường ĐH và THPT danh tiếng xây dựng các khóa **luyện thi THPTQG** các môn: Toán, Ngữ Văn, Tiếng Anh, Vật Lý, Hóa Học và Sinh Học.
- **Luyện thi vào lớp 10 chuyên Toán:** Ôn thi **HSG lớp 9** và **luyện thi vào lớp 10 chuyên Toán** các trường *PTNK, Chuyên HCM (LHP-TĐN-NTH-GĐ), Chuyên Phan Bội Châu Nghệ An* và các trường Chuyên khác cùng *TS. Trần Nam Dũng, TS. Phạm Sỹ Nam, TS. Trịnh Thanh Đèo* và *Thầy Nguyễn Đức Tấn*.

II. Khoá Học Nâng Cao và HSG

Học Toán Online cùng Chuyên Gia

- **Toán Nâng Cao THCS:** Cung cấp chương trình Toán Nâng Cao, Toán Chuyên dành cho các em HS THCS lớp 6, 7, 8, 9 yêu thích môn Toán phát triển tư duy, nâng cao thành tích học tập ở trường và đạt điểm tốt ở các kỳ thi HSG.
- **Bồi dưỡng HSG Toán:** Bồi dưỡng 5 phân môn **Đại Số, Số Học, Giải Tích, Hình Học** và **Tổ Hợp** dành cho học sinh các khối lớp 10, 11, 12. Đội ngũ Giảng Viên giàu kinh nghiệm: *TS. Lê Bá Khánh Trình, TS. Trần Nam Dũng, TS. Phạm Sỹ Nam, TS. Lưu Bá Thắng, Thầy Lê Phúc Lữ, Thầy Võ Quốc Bá Cẩn* cùng đội HLV đạt thành tích cao HSG Quốc Gia.

III. Kênh học tập miễn phí

HOC247 NET cộng đồng học tập miễn phí
HOC247 TV kênh Video bài giảng miễn phí

- **HOC247 NET:** Website học miễn phí các bài học theo **chương trình SGK** từ lớp 1 đến lớp 12 tất cả các môn học với nội dung bài giảng chi tiết, sửa bài tập SGK, luyện tập trắc nghiệm miễn phí, kho tư liệu tham khảo phong phú và cộng đồng hỏi đáp sôi động nhất.
- **HOC247 TV:** Kênh **Youtube** cung cấp các Video bài giảng, chuyên đề, ôn tập, sửa bài tập, sửa đề thi miễn phí từ lớp 1 đến lớp 12 tất cả các môn Toán- Lý - Hoá, Sinh- Sử - Địa, Ngữ Văn, Tin Học và Tiếng Anh.